

ISSN 2616-7174

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

ЖУРНАЛИСТИКА сериясы

JOURNALISM Series

Серия **ЖУРНАЛИСТИКА**

№1 (122) / 2018

1995 жылдан бастап шығады

Founded in 1995

Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады

Published 4 times a year

Выходит 4 раза в год

Астана, 2018

Astana, 2018

Бас редакторы **Қайрат Сак**

филология ғылымдарының кандидаты, профессор (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Аймұханбет Есдәулетов** *ф.ғ.канд., доцент (Қазақстан)*

Бас редактордың орынбасары **Гүлнар Кендірбай** *PhD (АҚШ)*

Редакция алқасы

Алдабергенов Қырықбай	Т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Асанов Қойлыбай	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбдіманов Өмірхан	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбішева Вера	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Бейсенқұлов Аязби	Ф. ғ. к., доцент (Қазақстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (АҚШ)
Дзялошинский Иосиф	Ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Жақып Бауыржан	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Жүсіпова Алматый	Ф. ғ. к., доцент (Қазақстан)
Ирназаров Кудрат	Т. ғ. д., проф. (Өзбекстан)
Корконосенко Сергей	С. ғ. д., проф. (Ресей)
Қара Әбдіуақап	Т. ғ. д., проф. (Түркия)
Қозыбаев Сағымбай	Т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Лебедева Татьяна	Ф. ғ. д., проф. (Франция)
Нұртазина Роза	С. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Омашев Намазалы	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Ризун Владимир	Ф. ғ. д. проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Қазақстан)
Сердәлі Бекжігіт	Ф. ғ. к., доцент (Қазақстан)
Тахан Серік	Т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Тоқтағазин Мұратбек	Ф. ғ. к., доцент (Қазақстан)
Халилов Әбдіғани	PhD, проф. (Қырғызстан)
Ченгел Хулия	PhD, проф. (Түркия)
Шайхитдинова Светлана	Филос. ғ. д., проф. (Ресей)
Шалахметов Ғаділбек	Халықаралық Еуразиялық телевидение және радио академиясының академигі (Қазақстан)
Шестеркина Людмила	Ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Шульцман Петр	өнертану ғ. к., доцент (Қазақстан)

Жауапты редактор, компьютерде беттеген: Илияс Құрманғалиев

Жауапты хатшы: Гүлжазира Ертасова

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қ.Сәтпаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. ЖУРНАЛИСТИКА сериясы

Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК.

ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27. 03. 2018 ж. №16995-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.

Мерзімділігі: жылына 4 рет. Тиражы: 25 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 13/1, тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Kairat Sak**
Candidate of Philology, Professor (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Aitmukhanbet Yesdauletov** *Candidate of Philology, Associate Professor (Kazakhstan)*
Deputy Editor-in-Chief **Gulnar Kendirbai** *PhD, Professor (USA)*

Editorial board

Aldabergenov Kyrykbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Asanov Koilybay	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abdimanov Omirkhan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abisheva Vera	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Beisenkulov Ayazbi	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Brown Michael	PhD, Prof. (USA)
Dzyaloshinski Iosif	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Jakyp Baurjan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhussupova Almatay	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Irnarzarov Kudrat	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Uzbekistan)
Korkonosenko Sergei	Doctor of Political Sciences, Prof. (Russia)
Kara Abdulvahap	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Turkey)
Kozybayev Sagymbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Lebedeva Tatiana	Doctor of Philology, Prof. (France)
Nurtazina Roza	Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Omashev Namazaly	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Rizun Volodymyr	Doctor of Philology, Prof. (Ukraine)
Syed Agil bin Shekh	PhD, Prof. (Malaysia)
Saudbayev Madiyar	PhD, Prof. (Kazakhstan)
Bekzhigit Serdaly	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Takhan Serik	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Toktagazin Muratbek	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Khalilov Abdygani	PhD, Prof. (Kyrgyzstan)
Çengel Hülya	PhD, Prof. (Turkey)
Shaikhitdinova Svetlana	Doctor of philosophical, Prof. (Russia)
Shalakhmetov Ghadilbek	Academician of the International Eurasian Academy of TV and Radio (Kazakhstan)
Shesterkina Ludmila	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Shultsman Petr	Candidate of Art sciences, Assoc. Prof. (Russia)

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev
Executive Secretary: Guljazira Yertasova

Editorial address: 2, Satpayev str., off.408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. JOURNALISM Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N. Gumilyov Eurasian National University», Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan Registration certificate No 16995-Ж from 27.03. 2018.

Periodicity: 4 times a year Circulation: 25 copies

Address of printing house: 13/1, Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31413)

© **L.N. Gumilyov Eurasian National University**

Главный редактор **Кайрат Сак**
кандидат филологических наук, профессор (Казахстан)

Зам. главного редактора **Айтмуханбет Есдаuletов** к.ф.н., доцент (Казахстан)
Зам. главного редактора **Гульнар Кендирбай** PhD (США)

Редакционная коллегия

Алдабергенов Кырыкбай	Д. ист. н., проф. (Казахстан)
Асанов Койлыбай	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абдиманов Омирхан	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абишева Вера	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Бейсенкулов Аязби	К. ф. н., доцент (Казахстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (США)
Дзялошинский Иосиф	Д. ф. н., проф. (Россия)
Жакып Бауыржан	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Жусупова Алматай	К. ф. н., доцент (Казахстан)
Ирназаров Кудрат	Д. ист. н., проф. (Узбекистан)
Корконосенко Сергей	Д. полит. н., проф. (Россия)
Кара Абдиуакап	Д. ист. н., проф. (Турция)
Козыбаев Сагимбай	Д. ист. н., проф. (Казахстан)
Лебедева Татьяна	Д. ф. н., проф. (Франция)
Нуртазина Роза	Д. полит. н., проф. (Казахстан)
Омашев Намазалы	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Ризун Владимир	Д. ф. н., проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Казахстан)
Сердали Бекжигит	К.ф.н., доцент (Казахстан)
Тахан Серик	Д. ист. н., проф. (Казахстан)
Токтагазин Муратбек	К. ф. н., доцент (Казахстан)
Халилов Абдигани	PhD, проф. (Киргизстан)
Ченгел Хулия	PhD, проф. (Турция)
Шайхитдинова Светлана	Д. филос. н., проф. (Россия)
Шалахметов Гадильбек	Академик Международной Евразийской академии телевидения и радио (Казахстан)
Шестеркина Людмила	Д. ф. н., проф. (Россия)
Шульцман Петр	К. н. иск., доцент (Казахстан)

Ответственный редактор, компьютерная верстка: Ильяс Курмангалиев
Ответственный секретарь: Гульжазира Ертасова

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. К.Сатпаева, 2, каб. 408
Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ЖУРНАЛИСТИКА
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16995-Ж от 27. 03. 2018 г.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 25 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172) 709-500 (вн.31413)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Мазмұны

ЖУРНАЛИСТИКА ТАРИХЫ

<i>Алдабергенов Қ.М.</i> Қазақ жеріндегі ашаршылық немесе «ұсақ-түйек қателіктер» мен «елеусіз кемшіліктер» зардаптары	8
<i>Садыков С.</i> Кеңес Одағы кезеңіндегі қазақ баспасөзінде ұлттық сәйкестендіру мәселелерін жариялау	15
<i>Сайлауқызы А., Сақ Қ.</i> Алаш публицистикасы және Қазақстандағы журналистика: жер мәселесін шешудің демократиялық жолдары	28

БАҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМ

<i>Есенбекова Ұ.М.</i> Қоғам мен коммуникацияның интерактивті үлгісі және виртуалды саясат тұжырымы	36
<i>Жүсіпова А.</i> Кәсіпкерлік журналистика – журналистік білімнің векторы	42
<i>Сұлтанбаева Г.С., Ложникова О.П., Кумарова М.К.</i> Адам капиталы болашақта интеллектуалды инвестиция ретінде	49
<i>Шестеркина Л.П., Исмаилов А.Ю.</i> Жобалық оқыту – қазіргі заманғы журналистік білім беруді жаңғырту факторы ретінде	55

PR ТЕХНОЛОГИЯ

<i>Амангелдиева Г.С., Еркін Ж.Ж.</i> Public Relations әлеуметтік институт ретінде	63
---	----

ЖАҢА МЕДИА

<i>Сәуірбаева Ә.Ж.</i> Ақпараттық технологияларды зерттеудің методологиялық мәселелері	69
<i>Тоқтарбай Б.</i> Жаңа медиа: азаматтық журналистика және отандық БАҚ	74

Contents

HISTORY OF JOURNALISM

<i>Aldabergenov K.M.</i> Hunger in the Kazakh steppe or “Minor Mistakes” and “Power Shortcomings”	8
<i>Sadykov S.</i> Occurrences of the National Identification Issues in the Kazakhstan Press in the late-Soviet period	15
<i>Sailaukyzy A., Sak K.</i> Alash Journalism and Publicism in Kazakhstan: Democratic Ways to Solve the Land Problem	28

THE MEDIA AND SOCIETY

<i>Yessenbekova U.M.</i> Interactive Model of Community and Communication and the Virtual Policy Concept	36
<i>Zhussupova A.M.</i> Entrepreneurial Journalism as a Vector of Journalistic Education	42
<i>Sultanbayeva G.S., Lozhnikova O.P., Kumarova M.K.</i> Human Capital as an Intellectual Investment in the Future	49
<i>Shesterkina L.P., Ismailov A.Y.</i> Human Capital as an Intellectual Investment in the Future	55

TECHNOLOGIES PR

<i>Amangeldiyeva G.S., Erkin Zh.Zh.</i> Public Relations as a Social Institute	63
---	----

NEW MEDIA

<i>Sauyrbaeva A.ZH.</i> Methodological Issues of Information Technology Research	70
<i>Toktarbai B.</i> New Media: Civic Journalism and Domestic Media	74

Содержание

ИСТОРИЯ ЖУРНАЛИСТИКИ

<i>Алдабергенов К.</i> Голод в казахской степи или «незначительные ошибки» и «недочеты» власти	8
<i>Садыков С.</i> Освещение вопросов национальной идентификации в Казахстанской прессе позднесоветского периода	15
<i>Сайлаукызы А., Сак К.</i> Публицистика Алаша и журналистика в Казахстане: демократические пути решения земельной проблемы	28

СМИ И ОБЩЕСТВО

<i>Есенбекова У.М.</i> Интерактивная модель общества и коммуникации, концепция виртуальной политики	36
<i>Жусупова А.М.</i> Предпринимательская журналистика как вектор журналистского образования	42
<i>Султанбаева Г.С., Ложникова О.П., Кумарова М.К.</i> Человеческий капитал как интеллектуальная инвестиция в будущее	49
<i>Шестеркина Л.П., Исмаилов А.Ю.</i> Проектное обучение как фактор модернизации современного журналистского образования	55

ТЕХНОЛОГИИ PR

<i>Амангельдиева Г.С., Еркин Ж.Ж.</i> Public Relations как социальный институт	63
--	----

НОВЫЕ МЕДИА

<i>Саурбаева А.Ж.</i> Методологические вопросы исследования информационных технологий	69
<i>Токтарбай Б.</i> Новые медиа: гражданская журналистика и отечественные СМИ ...	74

БАҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМ
THE MEDIA AND SOCIETY
СМИ И ОБЩЕСТВО

ХҒТАР 19.01.11

Ұ.М. Есенбекова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: ultmudde@mail.ru)

Қоғам мен коммуникацияның интерактивті үлгісі және виртуалды саясат тұжырымы

Аңдатпа. Мақалада жаңа медиалардың қоғамдағы маңызы артып, рөлінің күшеюі қарастырылған. Ғылыми терминологияға жаңа коммуникативтік құралдар немесе жаңа медиа ұғымы ХХ-ғасырдың соңында енгізіле бастады. Ақпараттық прогрестің әсерімен дәстүрлі медиалармен қатар, қоғамда коммуникацияның интерактивті үлгісі пайда болды.

Олардың көмегімен саяси құрылымдар, экономикалық топтар қоғамды өзіне қаратуға тырысады. Электоралды кезеңдерде саяси партиялар өз бағдарламаларын насихаттау үшін әлеуметтік желілерге, жаңа медиа мен Интернетке жүгінеді.

Автор мақаласында виртуалды саясат ұғымына талдау жасайды. Нақты саясат пен сананы бұрмалауға арналған технологияларды қолданатын виртуалды саясаттың көріністерін сипаттайды. Виртуалды саясатта қоғам да, халық та нақты саясаттан шеттетіледі.

Қоғамдағы виртуалды саясат пен нақты саясат арасындағы айырмашылықты халыққа көрсетіп түсіндіруде саяси күштердің маңызы ерекше.

Түйін сөздер: жаңа медиа, интерактивті медиа, коммуникациядағы интерактивті үлгі, виртуалды саясат, сананы бұрмалау технологиясы.

Кіріспе мен мақсаты. Автор өз жұмысын жаңа медиалардың қоғамдағы маңыз мен рөлін зерттеуге арнаған. Қазіргі кезде ақпараттық прогрестің әсерімен дәстүрлі медиалармен қатар, қоғамда коммуникацияның интерактивті үлгісі пайда болды. Бұл жұмыстың мақсаты – қоғам мен коммуникация арасындағы интерактивтілік пен виртуалды саясат тұжырымын жан-жақты талдау.

Сонымен бірге, мақалада виртуалды саясат ұғымына талдау жасалып, виртуалды саясат пен нақты саясат арасындағы айырмашылықтар айқындалған.

Бүгінгі әлемде медиа құрылымдардың, оның ішінде жаңа медианың ықпалы күшеюде. Жаңа медиа қоғамға да, билікке де қатты әсер етеді. Батыстың демократиялық институттары қоғамның өзгеруінің индикаторы деп медиалардың өзгеруін бақылайды. Жаңа медиалардың болмысына қарап билік пен қоғамдағы демократия деңгейін болжауға болады. Ақпараттық прогрестің әсерімен дәстүрлі медиалармен қатар, жаңа медиалар пайда болды. Жаңа медиаларды басқару, бақылауда ұстау өте қиын, тіпті, мүмкін емес. Қоғамдық пікірді қалыптастыруда олардың ықпалы орасан зор.

Желілік медиалар мен әлеуметтік желілер ақпарат алмасу деңгейін бірнеше сатыға көтеріп жіберді. Жаңа медиа түрлерінде цензура жоқ, олардың форматы да кең.

Жаңа заман медиалары адамдардың өздерін ұйымдастыруға, бір мақсатқа жұмылдыруға таптырмайтын платформа екенін дәлелдеді. 2010 жылдан бері араб және африкалық біраз мемлекеттерде (Тунис, Мысыр, Ливия, Бахрейн, Сирия, Йеменде) жаппай көтерілістер

мен революцияларда әлеуметтік желілердің рөлі аз болған жоқ. Халықты ұйымдастыруда, ақпарат таратуда олардың барлық потенциалы ашылды. Билік қаншама тырысқанымен Интернеттегі көңіл-күйге әсер ете алмады. Халықтың революциялық көңіл-күйін әлеуметтік желілер өршітіп жіберді. Жаңа замандағы медианың күші сол оқиғалар мен таратылған хабарлардан жақсы байқалды [1, 67.].

Жаңа медиалардың көмегімен саяси құрылымдар ғана емес, экономикалық топтар да біріне-бірі айыптар тағып жатады. Қоғамды өзіне қаратуға тырысады. Электоралды кезеңдерде де саяси партиялар бағдарламаларын насихаттау үшін әлеуметтік желілер мен блогтарға, яғни, жаңа медиа мен Интернетке жүгінеді. Сайлаушыларының назарын аударғысы келеді. Жақтастарының санын солардың көмегімен көбейтуге тырысады.

Ғылыми термин ретінде **жаңа бұқаралық коммуникативтік құралдар** немесе **жаңа медиа** деген ұғым ХХ-ғасырдың соңында қолданыла бастады.

Интерактивті және цифрлық тәсілмен өңделіп, таратылатын кез-келген медиа өнімді жасай алатын ақпарат құралы жаңа медиа деп аталады.

Талқылануы мен зерттелуі. Жаңа дәуірдегі адамзат дамуында ғаламдық Интернет жүйесінің орны өте маңызды. Бүгінгі өмірімізді Интернетсіз елестету мүмкін болмай қалды. Адам мен жаңа коммуникациялық ортадағы интерактивті үлгілер мен виртуалды саясат мәселесі осы мақалада талқылануға кездейсоқ алынған жоқ. Жаңа медиалардың пайда болуында Интернет желісінің орны ерекше. Тек қана цифрлық технологиялар мен цифрлық стандарттардың өмірге келуі жаңа медианы ашуға жеткіліксіз болар еді. Интернет мәтінді, бейнекөрініс пен аудионы бір мезгілде қолдануға мүмкіндік береді [2, 126.].

Енді ақпараттық қоғам жағдайындағы саяси коммуникация мен жаңа медиалардың өзара ықпалын қарастырсақ. Бұл жерде 3 маңызды мәселеге назар аударайық:

- инфо-коммуникативтік технологиялар мен Интернеттің дамуы және қазіргі замандағы жаңа медиалардың мүмкіндіктерінің өсуі;
- жаппай Интернетке ену жағдайындағы жаңа медиалардың орны;
- жаңа медиалардың технологиялық даму бағыты.

Жаңа медиалар ақпарат тарату немесе ақпарат алу форматымен тұтынушыларды қызықтырады. Біз білетін дәстүрлі бұқаралық коммуникация құралдарына телевизия, радио, газет пен журналдарды жатқызамыз. Олар өздерінің қалыптасқан көрермені мен тыңдаушысын, оқырманын сақтап, жаңа аудитория іздеу үшін Интернетте ресурстарын ашады. Жаңа медиа деген ұғым үшін БАҚ-та екі сипаттың бірдей кездесуі басты шарт. Бірінші сипаты, жаңа медиа аталу үшін медиа цифрлы болуы тиіс. Екінші сипаты, медиа интерактивті болуы шарт. Осы екі шарт бірдей орындалса, көпшілік қауымға танылса ғана БАҚ - **жаңа медиа** деп аталады [3, 63 б.].

Айналамызда болып жатқан коммуникациялық өзгерістердің табиғаты өте күрделі. Өйткені қолданыстағы медиа технологиялар жылдан жылға күрделенуде. Америка Құрама Штаттарында Конгрестің жанында Техникалық бағалау бюросы жұмыс істейді. Бюро жұмысының басты бағыты – болашақтағы коммуникация үлгілерін жасау, қоғам мен коммуникацияның интерактивті үлгісін зерттеу. Зерттеу нысанасы да коммуникациялық процеске қатысушылардың мінез-құлқын мазмұндауға, олардың коммуникациялық орта мен қоғамдық өмірдегі ара-қатынасын болжауға арналған. Сонымен қатар, Бюро қоғам технологияның әсерінен, технология қоғамның сұранысы әсерінен қалай өзгереді деген сұрақтарға жауап іздейді. Жаңа медианың қатысуымен болып жатқан бүгінгі коммуникациялық процестерді сипаттау үшін бізге теориялық модельдер жетіспейді. Бұл тапшылыққа екпін қатты жаңа коммуникациялық технологиялар ғана кінәлі. Ойымызды анығырақ айтсақ, қазіргі теориялық база жаңа технологиялардың артынан ілесе алмауда. Ақпараттық қоғам ұғымын енгізіп, теориялық негізін қалаған ХХ-ғасырдағы ғалымдардың еңбектерінен басқа жаңа коммуникация мен қоғамдық қатынастардан туындайтын процестерді зерттейтін еңбектер көп емес [4, 146 б.].

Жаңа технологияның өзгерістерін теориялық негіздейтін еңбектер кешігіп жатыр. Жаңа технологияларды қолданудың болашақтағы әсерін, даму трендін болжайтын тұжырымдарға адамзат қоғамы қатты мұқтаж. Бұл теоретик ғалымдардың алдындағы биік мақсат.

Айналамызда болып жатқан өзгерістердің артында капитал, капиталды өсіру тұрғанын ешуақытта естен шығармаңыздар. Саясат ешуақытта экономикадан, экономика ешуақытта саясаттан бөлек дамымайды. Экономикалық реформаны бөлек, саяси процестерді бөлек жүргіземіз деген бос әурешілік немесе мағынасыз тұжырым.

Қазақстан жағдайында мемлекеттің медиа саласындағы ықпалы жоғары. Мемлекеттік, квазимемлекеттік ақпарат құралдары бюджеттің есебінен, ұлттық компаниялардың қаржысына шығады.

Барлық мемлекеттер сияқты біздің алдымыздан да жаңа медиалар ұсынатын позитивтерден басқа үлкен қауіптер шығуда. Қауіптерді дәл анықтау, Интернетте жас ұрпақты күтіп тұрған тұзақтарды көрсету қазақ қоғамы үшін де маңызды мәселе. Саяси коммуникацияның мықты құралы түрінде Интернет пен жаңа медиалар ұсынатын жақсылықты, позитивті қолданып, қауіптерден қорғану қажет [5, 167 б.].

1990-жылдардың басында «виртуалды саясат» деген термин пайда бола бастады. Виртуалды саясаттың негізінде ақпаратты басқару және бақылау арқылы қоғамдық пікірді бұрмалау қағидасы жатыр. Билікке жақын топтардың бір-бірімен күресу үшін өте қолайлы болғанымен, виртуалды саясат халық үшін пайдалы, нақты нәтижелерге жеткізбейді.

«Виртуалды» деген сөз латыннан аударғанда «мүмкін» дегенді білдіреді. Нақты өмірде кездеспейтін, бірақ белгілі жағдайларда пайда болуы мүмкін құбылыстарды айтамыз.

Қалай болғанда да «виртуалды өмір», «виртуалды шындық» деген ұғымдарды біз жиі естиміз. Ақпараттық технологиялардың әсерінен виртуалды термині жаңаша мағынаға ие болды. Виртуалды дегенде біз Интернет желісінің әсерінен адамның санасына сіңіп қалатын стереотиптерді көз алдымызға елестетеміз. Мысалы, жастардың әлеуметтік желілердегі қарым-қатынастарына келгенде психологтар нақты өмір мен виртуалды өмірді шатастырып алған деген қорытынды жасап жатады. Немесе мектеп жасындағы балалардың қатыгез ойындарға берілгендігі бала психикасына кері әсерін тигізіп, олардың нақты өмірде өздерін қатыгез болып қалыптасуына соқтырады деген пікірді жиі естиміз [6, 108 б.].

Яғни, виртуалды желілерде шынай өмірді басқаша түрлентіп, жағымды ету арқылы адамның психикасына ықпал етуге болатынын түсінеміз. Бұндай технологиялар қоғаммен жұмыста барлық саяси күштер үшін таптырмас құрал. Сондықтан да, адамдар мен әлеуметтік топтардың көңіл-күйлерін болжап, олар күткен нәтижелерді виртуалды өмірде беру арқылы саяси күштер өз мақсаттарына жетуге ұмтылады. Виртуалды саясат жасау үшін бұқаралық ақпарат көздері ең басты құралдар болып саналады.

Қазіргі кезде виртуалды саясат жалған құбылыстарды сипаттау үшін жиі қолданылады. Нақты саяси немесе экономикалық процестерден тыс, екі жүзділікке, сананы бұрмалауға арналған технологиялардың бәрінде виртуалдылық орын алған.

Әлемдік Интернет желісінде виртуалды партиялар, қоғамдық қозғалыстар, тіпті, саясаткерлер де бар. Виртуалды саясат ақпараттық қоғамдарға тән құбылыс. Жалған құндылықтар мен жалған мақсаттарды халықтың алдына ұсыну, соған жетеміз деп насихат жүргізу көптеген мемлекеттерге тән болып барады. Биліктің виртуалды саясатқа жақындауы элитаның тыныштығын сақтау үшін қажет. Саяси және экономикалық реформалардың үлгілерін ұсына алмаған мемлекеттер халқын орындалмас армандар мен жалған үміттердің жетегінде жүруге бастайды.

Біздің Орталық Азиядағы көршілеріміздің өздері транзиттік кезеңнен ұзақ жылдар бойы шыға алмай келеді. Реформатор басшысы бар Қазақстан сияқты мемлекеттер қиындыққа қарамастан өз ресурстарына сеніп, алға жылжу жоспарын халыққа ұсына алады [7]. Виртуалды саясаттың тағы бір көрінісі шынайы қолдаушылары жоқ саяси партиялар. Олар-

дың лидерлері бар, бағдарламасы мен бастауыш ұйымдары да бар. Бірақ, олардың көпшілігі өздерінің оппозициялық статусын монетизациялау (ақшаға сатылу үшін, ақша табу үшін) үшін қолданады. Ондай виртуалды партиялар сайлау науқандары кезінде белсенділік көрсетіп, өздеріне сеніп артынан ерген сайлаушылардың дауысын сатумен айналысады. Әрине, сайлаушылар бұндай көлеңкелі саясат туралы білмейді, партияның серкелерінің айтқанына сеніп дауыс береді.

Бұқаралық коммуникативтік құралдар виртуалды партияның мақсатына жетуіне көмектесетін шешуші құрал. Бұндай партиялар мен саясаткерлер нақты өмірді емес, виртуалды өмірді өзгертіп жүргенін шатастырып алады. Олар нақты өмірде оң өзгерістер енгіземіз дегенімен ештеңе өзгермейді. Бірақ, олар халықтың шыдамы да шексіз емес екенін кеш түсінеді. Физикада «металдың қажуы» деген термин бар. Өзгермелі күштің әсерінен зақымданудың жинақталып келіп металдың сынуын немесе жарылуын металдың қажуы дейді [8, 97 б.].

Қорытынды түйін. Біздің осы зерттеген тақырыбымызда қоғам мен адам, қоғам мен мемлекет, адам мен мемлекет сияқты байланыстардың маңыздылығы бүгінгі күн тәртібіндегі басты мәселе екені анық байқалды. Польшаның көрнекті фантаст-жазушысы Станислав Лем өзінің бір философиялық фантастикасында бір мемлекет өз азаматтарының бәріне психотроптық дәрі беріп, оларды «көркейген елде жұмақтағыдай өмір сүріп жатырсындар» деп сендіргісі келгені туралы жазады. Қазіргі әлемдегі ақпараттық холдингтердің барлығының да атқаратын міндеті нақты өмірді көркемдеп, жақсы, әдемі етіп көрсету. Немесе қожайындарына қажет болса қауіп-қатерге толы, соғыстан көз ашпайтын халықтарды көрсету арқылы өз қоғамдарында қорқыныш, үрей туғызуға жұмыс істейді. Бұның бәрі жоғарыда айтылған виртуалды саясаттың нақты өмірге кірігуінен болған көріністер [9, 141 б.].

Тарихтан белгілі орыстың патшайымы Екатерина II де Ресей патшалығын Еуропадағы елдерге жағымды етіп көрсету мақсатында өзінің еуропалық жазушылармен жазысқан хаттарында «виртуалды саясаттың» көмегіне жүгінген. «Әрбір халық өзінің даму деңгейіне лайықты басшы таңдайды» деген универсалды формуланы түсінікті тілмен Ресейдің осы патшайымы айтқан екен [10, 75 б.].

Виртуалды саясатта лобби, құпия келіссөздер мен аппараттық ойындар сияқты коммуникациялық жүйелер де кең қолданылады. Қайткенде де виртуалды саясатта қоғам да, халық та нақты саясаттан шеттетіледі. «Қосарлы стандарт» саясаты бүгінгі өмірде нақты көрінісін табуда. Халық алдына шығып коррупциямен күреске үндеген саясаткерлердің қолдарындағы мемлекеттік ресурстардың арқасында миллиардер атанып жатқанын еуропалық болсын, Қытай мен басқа қарқынды дамып жатқан азиялық елдер болсын, көршіміз Ресейден де көріп отырмыз [11, 119 б.]. Осындай жағдайда халықтың билікке деген құрметі жойылып, революциялық көңіл-күйлер күшейеді. Лондонның университеттік колледжінің славяндық және шығыс еуропалық зерттеулер мектебінің өкілі Эндрю Уилсон «...виртуалды саясат тоталитаризмге кері бұрылуға жол жоқ әлемде элита үшін демократияны басқару мен бұрмалаудың, тіпті, оны тежеудің жақсы құралы болып отыр» деген екен [12, 254 б.].

Біздің елде экономикалық реформалардың айтарлықтай нәтижелерін көріп отырған қоғамның шынайы ақпарат алуға мүмкіндіктері бар. Интернет пен жаңа медиалардың дамуының арқасында сыртқы күштердің қолдауымен қоғамдағы келісімді шайқалтуға деген әрекеттер де көрініп қалады. Қоғамдағы барлық күштердің арасындағы бәсеке шынайы болған жағдайда виртуалды саясат пен нақты саясат арасындағы айырмашылықты халыққа жеткізіп, нақты істерге ұмтылған саяси күштерді таңдауға болады. Бұл қоғам мен мемлекеттің алға дамуы үшін, елдің тәуелсіздігін қамтитын маңызы үлкен мәселелер.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Блинов, А.А. Интернет в арабском мире / А.А. Блинов // Восточная аналитика. 2011. № 2. – С. 67.
- 2 Sherry Turkle. Life on the screen: Identity in the age of Internet // First Touchstone edition. N.Y., 2007. – P. 126.
- 3 Кретов, Б. Е. Средства массовой коммуникации – элемент политической системы общества / Б.Е. Кретов // Социально-гуманитарные знания. - Москва: 2007. № 3. – 63 с..
- 4 Соловьев, А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии. - Москва: Политиздат, 2005. – 146 с.
- 5 Barber, B. Three Scenarios for the Future of Technology and Strong Democracy // Political Science Quarterly, Winter, - 2001-2002. - Vol. 113. № 4. -P. 167.
- 6 Corrado, A., Firestone, Ch., Elections in Cyberspace: Toward a New Era in American Politics. Washington, DC: Aspen Institute, - 1998. - P. 108.
- 7 www.dknews.kz/in-the-newspaper (27. 02. 2018ж. қаралды)
- 8 Grossman, L.K. The Electronic Republic: Reshaping Democracy in the Information Age New York: Viking, 2009. – p. 97.
- 9 Борисов, В.И. Станислав Лем / В.И. Борисов – Москва: Молодая гвардия, 2015. – 141 с.
- 10 Ануфриков, А. Особенности национальной охоты за голосами избирателей. / А. Ануфриков - Москва: Политический маркетинг, 2011. № 5. – 75 с.
- 11 Песков, Д.Н. Интернет в российской политике: утопия и реальность / Д.Н. Песков - Москва: Полис, 2002. – 119 с.
- 12 Dahl, R.A. Democracy and Its Critics. New Haven: Yale University Press, 2012. – p. 254.

У.М. Есенбекова

Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

Интерактивная модель общества и коммуникации, концепция виртуальной политики

Аннотация. В статье рассматривается усиление новых медиа и их роль в обществе. Понятие новых инструментов коммуникации или новых медиа была введено в научную терминологию в конце XX-го века. Под влиянием информационного прогресса наряду с традиционными медиа в обществе появилась интерактивная модель коммуникации. С их помощью политические структуры и экономические группы пытаются привлечь общественность на свою сторону. В электоральный период политические партии используют социальные сети, новые медиа и Интернет для пропаганды своих программ. Автор в своей статье анализирует концепцию виртуальной политики. Описывает проявление виртуальной политики, использующих технологию манипуляции сознанием для искажения реальной политики и общественного сознания. Общество и народ в виртуальной политике исключаются из реальной политики.

Прогрессивные политические силы играют немаловажную роль в разъяснении различия между реальной политикой и виртуальной политикой в обществе.

Ключевые слова: новые медиа, интерактивные медиа, интерактивная модель коммуникации, виртуальная политика, технология манипуляция сознания.

U.M. Yessenbekova

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Interactive Model of Community and Communication and the Virtual Policy Concept

Abstract. The article considers strengthening of new media and their role in the society. The concept of new communication tools or new media was introduced into scientific terminology at the end of the XX century. Under the influence of information progress, along with traditional media, an interactive

model of communication has appeared in the society. With their help, political structures and economic groups try to attract the public to their side. In the electoral period, political parties use social networks, new media and the Internet to promote their campaigns.

The author of the article analyzes the concept of virtual politics. The article describes the manifestation of a virtual policy using the technology of manipulation of consciousness to distort real politics and public consciousness. Society and people in virtual politics are excluded from the real politics. Progressive political forces play an important role in explaining the difference between real politics and virtual politics in the society.

Key words: new media, interactive media, interactive communication model, virtual politics, consciousness manipulation technology.

Reference

- 1 Blinov, A.A. Internet v arabskom mire [Internet v arabskom mire] // Vostochnaja analitika. (2), 67 (2011).
- 2 Sherry, Turkle. Life on the screen: Identity in the age of Internet. / Turkle Sherry // First Touchstone edition N.Y., (2007, P. 126).
- 3 Kretov, B. E. Sredstva massovoj kommunikacii – jelement politicheskoy sistemy obshhestva [Mass communication is an element of the political system of society]. / В.Е. Кретов // Social'no-gumanitarnye znaniya [Social and humanitarian knowledge]. (3), 63 (2007).
- 4 Solov'ev, A.I. Politologiya: Politicheskaja teorija, politicheskie tehnologii [Political Science: Political Theory, Political Technologies]. (Political, Moscow, 2005. 146 p.).
- 5 Barber, B. Three Scenarios for the Future of Technology and Strong Democracy, Political Science Quarterly, Winter, 2001-2002. 113. (4), 167 p.).
- 6 Corrado, A., Firestone Ch., Elections in Cyberspace: Toward a New Era in American Politics. (Aspen Institute, Washington, DC 1998, 108p.).
- 7 [Internet resource] www.dknews.kz/in-the-newspaper (Reviewed on 27. 02. 2018)
- 8 Grossman, L.K. The Electronic Republic: Reshaping Democracy in the Information Age. (Viking, New York, 2009. 97p.).
- 9 Borisov, V.I. Stanislav Lem [Stanislav Lem] . (Molodaja gvardija, Moscow, 2015, 141p.).
- 10 Anufrikov, A. Osobennosti nacional'noj ohoty za golosami izbiratelej [Features of National Hunt for Voters] Politicheskij marketing, (Moscow, 2011. № 5. - P. 75).
- 11 Peskov, D.N. Internet v rossijskoj politike: utopiya i real'nost' [Internet in Russian politics: utopia and reality]. (Polis, Moscow, 2002. 119 p.).
- 12 Dahl, R.A. Democracy and Its Critics. (Yale University Press, New Haven, 2012. 254 p.).

Автор туралы мәлімет:

Есенбекова Ұ.М. - филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор. Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қ. Сәтпаев көш. 2, Астана, Қазақстан.

Yessenbekova U.M. - Candidate of Philology, Associate Professor. L.N. Gumilyov Eurasian National University, K. Satpayev str. 2, Astana, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Журналистика сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. **Журналдың мақсаты.** Қазақ баспасөзінің тарихы, журналистиканың теориялық және қолданбалы ғылымдары, қоғаммен қатынасы, көсемсөзі, баспасөз қызметі туралы мұқият тексеруден өткен материалдарды жариялау.

2. **Журналда мақала жариялаушы автор** мақаланың қол қойылған 1 баспа нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет) және **vest_journalism@enu.kz** электрондық поштасына **Word** форматындағы нұсқасын жіберуі қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысына басуға келісімі мен шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. **Мақаланың көлемі:** 8 беттен кем болмауы (16 беттен аспауы) керек.

5. **Мақаланың құрылымы:** (қағаз беті - **A4**, кітап сұлбасында, барлық беттеу жолы – 20 мм. Шрифт: **Times New Roman** - нұсқасында, әріптің көлемі (кегль) - **14**);

6. **XҒТАР** <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауына жазылады;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында, қою кіші әріппен жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен жұмыс мекемесі қасына бірдей белгі қойылады);
Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, жол ортасында курсивпен жазылады;

Мақала атауы – жолдың ортасында, жартылай қою кіші әріппен жазылады;

Аңдатпа - 100-200 сөз; формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы және әдебиетке сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (**кіріспесі, мақаланың мақсат/ міндеттері, қарастырылған сұрақтың тарихы/ зерттеу әдістері, нәтижелері/ талқылаулары, қорытындысы**) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны беріледі.

Түйін сөздер (6-8 сөз немесе сөз тіркесі) - Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы жиі кездесетін сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-іздірету жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін *мақаланың мақсат/ міндеттері, қарастырылған тақырыптың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды* бөлімдерін қамтуы қажет. Жоларалық интервал - 1, азат жол - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болу қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы **формулалар** тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар **аббревиатуралар** мен **қысқартулардан** басқалары алғаш қолданылса міндетті түрде түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттерге сілтеме. Мәтінде әдебиетке жасалған сілтеме тікжақшаға алынады. Әдебиет сілтемелері мәтіндегі қолданылуына қатысты нөмірленіп, қолданыс ретіне байланысты алғашқы сілтеме [1, 253 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 182 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі.

Әдебиеттер тізімінде кітаптың жалпы бет көлемі көрсетіледі.

Жарияланбаған еңбектерге сілтеме жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өткізілмейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізіміндегі *транслит* пен *ағылшын аударманы беру* үлгісін buljourn.enu.kz сайтындағы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың *аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекенжайы, телефоны, e-mail*-ы қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

6. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басуға жолданғанын білдірмейді.

7. Электронды корректурамен жұмыс. Редакцияға тіркелген мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторға танысуына жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жолдауы керек. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

Рецензент **жарамсыз** деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылға ЕҰҰ қызметкерлері үшін 4500 теңге және басқа ұйым қызметкерлеріне 5500 теңге болып белгіленді.

Рекзивизиттер:

РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанк»

КБЕ 16

БИН 010140003594

БИК TSES KZ KA

Счет в кодировке IBAN –

KZ 91998 ВТВ 0000003104

«За публикацию ФИО»

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Journalism Series”

1. Publication of carefully selected original scientific works in the field of journalism, publication of materials devoted to the scientific issues of the direction of historical, theoretical and applied research of journalism, public relations, journalism, publishing.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 408) and by e-mail **vest_journalism@enu.kz** in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

4. **The volume of the article** should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. **Structure of the article** (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

GRNTI <http://grnti.ru/> - first line, left

Initials and Surname of the author (s) - center alignment, italics

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - center alignment, italics

Author's e-mail (s)- in brackets, italics

Article title - center alignment, bold

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - line spacing - 1, indent of the «red line» -1.25 cm, alignment in width.

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those formulas are numbered, to which the text has references.

All abbreviations, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on the financial support of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References. In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see in cite **buljorn.tnu.kz** in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be carefully verified. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication. Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК

Столичный филиал АО «Цеснабанк»

КБЕ 16

БИН 010140003594

БИК TSES KZ KA

Счет в кодировке IBAN –

KZ 91998 BTV 0000003104

«за публикацию ФИО»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Журналистика»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области журналистики, публикация материалов посвященных научным вопросам направлением исторических, теоретических и прикладных исследований журналистики, связи с общественностью, публицистики, издательского дела.

2. **Автору, желающему опубликовать статью в журнале** необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail vest_journalism@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между **Word**-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: Казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. **Объем статьи** не должен превышать 16 страниц (от 8 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

ГРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов) - выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку задачи, цели, историю, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке смотрите на сайте buljorn.tnu.kz в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: *фамилия, имя, отчество, научная степен, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail* – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК

Столичный филиал АО «Цеснабанк»

КБЕ 16

БИН 010140003594

БИК TSES KZ KA

Счет в кодировке IBAN –

KZ 91998 ВТВ 0000003104

«за публикацию ФИО»

Редактор: **Қайрат САҚ**
Жауапты хатшы: **Гүлжазира ЕРТАСОВА**
Дизайн: **Ілияс РЫСБЕКҰЛЫ**

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Журналистика сериясы.
-2018. - 1 (122). - Астана: ЕҰУ. 86-б.
Шартты б.т. - 10.7 Таралымы - 25 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қаласы, Қ.Сәтпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды